

De RIE-BHV vormt een aanvulling op de algemene MKB-RIE. Als u niet bekend bent met de MKB-RIE, download deze dan gratis op www.rie.nl/rie-instrumenten/ri-e-algemene-mkb/?searchterm=algemene%20mkb%20rie. Met het bijgaande document kunt u inventariseren hoe het is gesteld met de BHV en wat er in het plan van aanpak moet worden opgenomen.

RIE-BHV¹

In bijgaand document zijn aanvullingen op de MKB RIE opgenomen, zodat de wijze waarop de BHV moet worden georganiseerd ook in het plan van aanpak terecht komt. In onderstaand overzicht is aangegeven welke onderwerpen er in de MKB-RIE aan de orde komen. De onderwerpen die cursief en in een groter lettertype zijn weergegeven, bevatten aanvullingen met betrekking tot de BHV.

Inhoud MKB-RIE
1. Het gebouw
1.1 elk gebouw
1.2 enkele gebouwen
1.3 opslag/magazijn
2. Werksoorten
2.1 Kantoorwerk
2.2 Aan- en afvoer van materiaal
2.3 Lichamelijk werk
2.4 <i>Werken op locatie</i>
2.5 <i>Werken met klanten/cliënten/bezoekers/gasten</i>
3. Bijzondere omstandigheden
3.1 Geluid
3.2 Klimaat: warmte, straling, kou, buiten
3.3 Trillingen
3.4 Gevaarlijke stoffen als grondstof
3.5 Gevaarlijke stoffen door/tijdens het werk
3.6 Hoogtes/kruipruimtes/besloten ruimtes
3.7 <i>Water</i>
4. Gereedschappen/machines/transportmiddelen
5. aanvulling op in geval van nood: <i>Bedrijfshulpverlening</i>
5.15 <i>Restrisico's</i>
5.16 <i>Bedrijfshulpverleningsorganisatie</i>
5.17 <i>Voorzieningen in noodsituaties</i>
6. Werk- en rusttijden
7. Taken/functies van medewerkers
8. Ongewenst gedrag van medewerkers
9. Basisafspraken over arbo
10. Voorlichting
11. Afspraken over verzuim
12. Organisatie van de preventie
12.1 Preventietaken
12.2 Maatwerkregeling/vangnetregeling
12.3 Maatwerkregeling
12.4 Vangnetregeling
13. Ongevallen
14. Voortgang van het plan van aanpak

Om alle informatie overzichtelijk weer te geven is per onderwerp een tabel gemaakt met de volgende drie kolommen:

1. Kolom Beoordelingspunt op pagina inventarisatie
2. Kolom Toelichting op pagina inventarisatie
3. Kolom Oplossingsrichting in Plan van Aanpak.

¹ Het NIBHV besteedt de grootst mogelijke zorg aan de inhoud van de tekst, maar aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele inhoudelijke fouten.

2. Werksoorten

Onderwerp 2.4 Werken op locatie

2. Werksoorten Onderwerp 2.4 Werken op locatie		
Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak
Er wordt samen met anderen op een (andere) locatie gewerkt.	<p>Met andere werknemers van de eigen werkgever of van een andere werkgever en/of op een andere locatie. Die andere locatie kan ook een woning zijn waar gewerkt gaat worden. Voorbeelden van werknemers van andere werkgevers zijn onderhoudspersoneel. Uitzendkrachten worden in de Arbo-wet beschouwd als eigen werknemers.</p> <p>Wettelijk kader Arbo-wet, artikel 1, sub a "werkgever: degene jegens wie een ander krachtens arbeidsovereenkomst of publiekrechtelijke aanstelling gehouden is tot het verrichten van arbeid, behalve indien die ander aan een derde ter beschikking wordt gesteld voor het verrichten van arbeid, welke die derde gewoonlijk doet verrichten; degene aan wie een ander ter beschikking wordt gesteld voor het verrichten van arbeid als bedoeld onder 1" Arbo-wet, artikel 2, sub a "werkgever: degene die zonder werkgever of werknemer in de zin van het eerste lid te zijn, een ander onder zijn gezag arbeid doet verrichten; degene die zonder werkgever of werknemer in de zin van het eerste lid te zijn, een ander niet onder zijn gezag arbeid in een woning doet verrichten.</p>	<p>Maak een checklist aan de hand van de net gestelde vragen en voeg er eventueel vragen aan toe die samenhangen met het soort werk.</p> <p>Maak aan de hand van deze vragen een checklist om goede werkafspraken te kunnen maken.</p>
2.4.1 De mogelijke arbeidsrisico's op deze locatie zijn in kaart gebracht of zijn bekend.	Om te weten hoe er veilig en gezond gewerkt kan worden, moeten de arbeidsrisico's bekend zijn. Bij inhuur bij een andere werkgever kan de RIE voor dat deel van het werk ingezien worden.	
2.4.2 t/m 4.2.7 Geen wijzigingen		
2.4.8 Werknemers zijn geïnformeerd over de bedrijfshulpverleningsprocedures die gelden op de locatie.	Als er werknemers van meerdere werkgevers samenwerken, dan moet duidelijk zijn wie (eind)verantwoordelijk is voor de BHV-taken.	Als u verantwoordelijk bent voor de BHV ter plaatse, maak de BHV-procedures dan kenbaar aan werknemers van andere werkgevers.

Werksoorten

Onderwerp 2.5 werken met klanten/cliënten/bezoekers/gasten

2. Werksoorten		
2.5 Werken met klanten/cliënten/ bezoekers/gasten		
Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak
2.5.1 t/m 2.5.4 bezoekers toevoegen aan werken met klanten / cliënten/ patiënten/ gasten.		
2.5.4. Klanten, cliënten, bezoekers en gasten kunnen in geval van nood zelfstandig het bedrijf(sterrein) verlaten.	Als klanten, cliënten, bezoekers, gasten niet in staat zijn zelfstandig het bedrijf (sterrein) te verlaten zijn zij niet-zelfredzaam. Er zullen dan maatregelen moeten worden getroffen om hen te begeleiden. Bij de organisatie van de bedrijfshulpverlening moet hiermee rekening worden gehouden.	Als er niet-zelfredzame personen aanwezig zijn, moet de bedrijfshulpverleningsorganisatie zijn voorbereid op het begeleiden van deze personen. Er moeten worden afgesproken hoe deze personen worden gealarmeerd en wie de taak heeft deze personen te begeleiden. Indien nodig, dienen specifieke ontruimingsmiddelen beschikbaar te zijn.

Bijzondere omstandigheden

Onderwerp 3.7 water

3. Bijzondere omstandigheden 3.7 Water		
Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak
3.7.1 Bij het werken in de nabijheid van of op het water zijn maatregelen getroffen om verdrinking te voorkomen.	Maatregelen zijn de aanwezigheid van reddingsmiddelen en specifieke instructie. De bedrijfshulpverlening moet zijn voorbereid op het omgaan met verdrinkingsongevallen.	De bedrijfshulpverlening moet een specifieke Eerste Hulp-opleiding volgen gericht op het omgaan met verdrinkingsongevallen.

Onderwerp: 5 In geval van nood: Bedrijfs hulpverlening

5.15 Restrisico's

5.16 Bedrijfs hulpverleningsorganisatie

5.17 Voorzieningen in noodsituaties

5. Bedrijfs hulpverlening		
5.15 Restrisico's		
Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak
5.15.1 De BHV is voorbereid op de gevolgen van de algemene restrisico's.	<p>Zelfs als alle veiligheidsmiddelen beschikbaar zijn gesteld, de noodzakelijke maatregelen zijn genomen en er toezicht wordt gehouden, blijven er nog risico's bestaan, de zogenaamde restrisico's. De restrisico's, waar risicobeperkende maatregelen falen of ontoereikend zijn, moet worden afgedekt met de bedrijfs hulpverlening.</p> <p>Er zijn een aantal restrisico's die <i>overall</i> kunnen voorkomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Ongevallen <p>De volgende bedrijfsongevallen komen in alle sectoren voor: vallen van gelijke hoogte (struikelen, uitglijden), contact met machines, contact met vallende of instortende objecten, aanrijding door een voertuig, ongeval op of in een bewegend voertuig. Als gevolg van deze bedrijfsongevallen komen de volgende letsels voor: open wonden, snijwonden, kneuzingen, verrekkingen, verstuikingen, botbreuken, brandwonden, amputaties en ander letsel.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Branden: afhankelijk van de in het bedrijf aanwezige stoffen kunt u te maken krijgen met branden met vaste stoffen, branden met vloeistoffen, branden met gassen en branden met metalen. ☐ Externe dreiging: bijvoorbeeld een gaslekkage, explosie, brand bij de burens.	<p>De BHV moet in staat zijn de volgende drie wettelijke BHV-taken uit te voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het verlenen van Eerste Hulp bij ongevallen; • het beperken en bestrijden van brand en het beperken van de gevolgen van ongevallen; • het alarmeren en evacueren van alle werknemers en andere personen in het bedrijf. <p>Als er geen specifieke restrisico's zijn, kan de BHV volstaan met het bovengenoemde takenpakket waarbij de BHV-opleiding zich richt op de algemene restrisico's.</p>
5.15.2 In het bedrijf gelden specifieke restrisico's	<p>Daarnaast kunnen er specifieke restrisico's gelden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het werken op hoogte, werken in kruipruimtes en besloten ruimtes en het werken met gevaarlijke stoffen. Als dat in het bedrijf aan de orde is, dient de BHV voorbereid te zijn op vallen van hoogte, letsel bij ongevallen met gevaarlijke stoffen.</p>	<p>Als er specifieke restrisico's gelden, dient de BHV een aanvullende opleiding, oefening en training te volgen.</p>

Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak
5.15.2.1 Hoogtes/besloten ruimtes / kruipruimtes	<p>Ondanks alle getroffen maatregelen, middelen en toezicht kan er toch een incident optreden bij het werken op hoogte, in besloten ruimtes en kruipruimtes. Het gaat dan om een ongeval met ernstig letsel of een brand.</p> <p>De specifiek restrisico's bij het werken op hoogte zijn: Vallen van hoogte met als mogelijk letsel: hersenletsels, uitval van de ademhaling, circulatiestilstand, hartstilstand, nek/rugwervelletfels, gecompliceerde letsels, meervoudige letsels.</p> <p>De specifiek restrisico's bij in besloten ruimtes en kruipruimtes zijn: onwelwording en zuurstoftekort met als mogelijke gevolgen verstikking, ademhalingsproblemen, circulatieproblemen, hartstilstand.</p> <p>Incident in de besloten ruimte of kruipruimtes met gevaar voor brand of explosie. Risico's zijn afhankelijk van de stoffen waarmee wordt gewerkt. De ruimte waarin/waarop wordt gewerkt kan leiden tot complicaties.</p>	<p>De BHV dient een specifieke Eerste Hulpopleiding gericht op de Eerste Hulp bij genoemde letsels, (onder andere reanimatie) te volgen en een specifieke brandbestrijdingsopleiding te volgen (bijvoorbeeld adembescherming en bronbestrijding). Leg deze eisen aan de BHV vast (op instructiekaarten en/of in het BHV-plan).</p>
5.15.2.2 Werken met gevaarlijke stoffen	<p>In alle gevallen waarin werknemers worden of kunnen worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen zijn zodanige maatregelen getroffen dat het gevaar, dat zich met betrekking tot die stoffen of met betrekking tot de arbeid met die stoffen een ongewilde gebeurtenis voordoet, zoveel mogelijk is vermeden. Naast technische maatregelen moeten er ook organisatorische maatregelen zijn genomen die in werking treden indien zich een ongewilde gebeurtenis voordoet. De werkgever zorgt ervoor dat de bedrijfshulpverleners en de externe hulpverleningsorganisaties desgewenst kennis kunnen nemen van de maatregelen.</p> <p>De informatie over de maatregelen omvat in ieder geval:</p> <ol style="list-style-type: none"> een beschrijving van de gevaren op grond van de beoordeling; een beschrijving van de redelijkerwijs voorzienbare specifieke gevaren op grond van de beoordeling, die kunnen ontstaan bij een ongewilde gebeurtenis; een beschrijving van de maatregelen die zijn getroffen; een omschrijving van de procedures. (zie Arbo-besluit artikel 4.6 en 4.7) <p>Specifieke restrisico's bij het werken met gevaarlijke stoffen zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> in aanraking komen met gevaarlijke stoffen via huid, ademhalingswegen, spijsverteringsstelsel of ogen met als mogelijke letsels: huidletsels, chemische verbrandingen, ademhalingsproblemen, spijsverteringsproblemen, oogletsels, toxische werking op ademhaling en zenuwstelsel, hartstilstand. 	<p>De BHV dient een specifieke Eerste Hulpopleiding gericht op de Eerste Hulp bij genoemde letsels, (onder andere reanimatie) te volgen en een specifieke brandbestrijdingsopleiding te volgen (adembescherming en bronbestrijding).</p> <p>Leg deze eisen aan de BHV vast (op instructiekaarten en/of in het BHV-plan).</p>

	2. Ongeval met gevaarlijke stoffen met gevaar voor brand of explosie.	
Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak
5.15.2.3 Werken in de nabijheid of op het water	Specifieke restrisico's bij het werken in de nabijheid of op het water: verdrinking met als gevolg ademhalingsstilstand, circulatiestilstand, onderkoeling.	De BHV dient een specifieke Eerste Hulp-opleiding gericht op de Eerste Hulp bij genoemde letsels, (onder andere reanimatie) te volgen. Ook dienen er reddingsmiddelen voor handen te zijn. Leg deze eisen aan de BHV vast (op instructiekaarten en/of in het BHV-plan).
5.15.2.4 Werken met klanten/cliënten/ bezoekers /gasten	Specifiek risico bij werken met klanten/cliënten/ bezoekers/gasten: het zichzelf niet in veiligheid kunnen brengen in geval van een incident of ernstig en onmiddellijk gevaar.	Als er niet-zelfredzame personen aanwezig zijn, moet de bedrijfshulpverleningsorganisatie zijn voorbereid op het begeleiden van deze personen. Er moeten worden afgesproken hoe deze personen worden gealarmeerd en wie de taak heeft deze personen te begeleiden. Indien nodig, dienen specifieke ontruimingsmiddelen beschikbaar te zijn. Leg deze eisen aan de BHV vast (op instructiekaarten en/of in het BHV-plan).

5. Bedrijfshulpverlening

5.16 Bedrijfshulpverleningsorganisatie

Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak
5.16.1 Er zijn voldoende bedrijfshulpverleners aanwezig.	<u>Wettelijk kader Arbo-wet, artikel 15</u> 1. De werkgever laat zich ten aanzien van de naleving van zijn verplichtingen op grond van artikel 3, eerste lid, onder e, van deze wet bijstaan door een of meer werknemers die door hem zijn aangewezen als bedrijfshulpverleners. 2. Het verlenen van de bijstand houdt in elk geval in: a. het verlenen van Eerste Hulp bij ongevallen; b. het beperken en het bestrijden van brand en het beperken van de gevolgen van ongevallen; c. het in noodsituaties alarmeren en evacueren van alle werknemers en andere personen in het bedrijf of de inrichting. 3. De bedrijfshulpverleners beschikken over een zodanige opleiding en uitrusting, zijn zodanig in aantal en zodanig georganiseerd dat zij de in het tweede lid genoemde taken naar behoren kunnen vervullen.	In kleine bedrijven mag de werkgever de BHV-taken zelf uitvoeren. De werkgever moet dan wel een passende opleiding hebben gevolgd. Bij afwezigheid van de werkgever moet er een vervanger zijn om aan de eis te voldoen dat er altijd een BHV'er aanwezig is. De wet schrijft voor dat er altijd voldoende BHV'ers aanwezig moeten zijn die snel in actie kunnen komen. Dit betekent dat er voldoende BHV'ers moeten zijn om ziekte, verlof en vakantie op te vangen. Het is dus verstandig als ook kleine bedrijven over meerdere BHV'ers (dus minimaal twee à drie) beschikken. Het aantal benodigde BHV'ers hangt samen met de aard, grootte en ligging van het bedrijf, de aantallen werknemers en derden en de retrisico's. Op basis van deze gegevens zal de werkgever dus het juiste aantal bedrijfshulpverleners moeten vaststellen. Werkgevers van kleine bedrijven kunnen op het gebied van BHV een samenwerkingsverband aangaan met andere werkgevers. Binnen het samenwerkingsverband kan ook de vervanging worden geregeld.

Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak																	
5.16.2 De bedrijfshulpverleners hebben een adequate opleiding gevolgd.	<p>De werkgever moet zorgen dat de BHV-taken kunnen worden uitgevoerd. Het betreft: het verlenen van Eerste Hulp, het bestrijden van een beginnende brand, het kunnen begeleiden van een ontruiming. De eisen aan een BHV'er zijn afhankelijk van de risico's in het bedrijf.</p> <table border="1" data-bbox="544 320 1464 986"> <tr> <td data-bbox="544 320 842 485">Kleine bedrijven zonder specifieke retrisico's</td> <td data-bbox="842 320 1464 485"> Basisopleiding BHV voor micro-organisaties Deze bestaat uit de volgende onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> • Niet-spoedeisende Eerste Hulp • Brandbestrijding </td> </tr> <tr> <td data-bbox="544 485 842 986" rowspan="10">Bedrijf met specifieke retrisico's</td> <td data-bbox="842 485 1464 520">Basisopleidingen BHV</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 520 1464 555">• Niet-spoedeisende Eerste Hulp</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 555 1464 590">• Spoedeisende Eerste Hulp</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 590 1464 625">• Brandbestrijding</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 625 1464 660">• Ontruiming</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 660 1464 695"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 695 1464 730">Aanvullende opleidingen afhankelijk van de specifieke risico's</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 730 1464 766">• BHV Adembescherming</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 766 1464 801">• BHV Bronbestrijding</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 801 1464 836">• BHV Eerste Hulp gevaarlijke stoffen</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 836 1464 871">• BHV Procedure gevaarlijke stoffen</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 871 1464 906">• Beheerder Brandmeldinstallatie</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 906 1464 941">• Ploegleider BHV</td> </tr> <tr> <td data-bbox="842 941 1464 976">• Coördinator/Hoofd BHV</td> </tr> </table>	Kleine bedrijven zonder specifieke retrisico's	Basisopleiding BHV voor micro-organisaties Deze bestaat uit de volgende onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> • Niet-spoedeisende Eerste Hulp • Brandbestrijding 	Bedrijf met specifieke retrisico's	Basisopleidingen BHV	• Niet-spoedeisende Eerste Hulp	• Spoedeisende Eerste Hulp	• Brandbestrijding	• Ontruiming		Aanvullende opleidingen afhankelijk van de specifieke risico's	• BHV Adembescherming	• BHV Bronbestrijding	• BHV Eerste Hulp gevaarlijke stoffen	• BHV Procedure gevaarlijke stoffen	• Beheerder Brandmeldinstallatie	• Ploegleider BHV	• Coördinator/Hoofd BHV	<p>Een BHV'er moet een opleiding of cursus volgen die past bij de risico's in het bedrijf. Er zijn drie wettelijke BHV-taken te onderscheiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het verlenen van Eerste Hulp bij ongevallen; • het beperken en bestrijden van brand en het beperken van de gevolgen van ongevallen; • het alarmeren en evacueren van alle werknemers en andere personen in het bedrijf. <p>Een werkgever kan zelf bepalen hoe hij de taken verdeelt. In kleine bedrijven zullen de BHV'ers vaak allround worden opgeleid: zij kunnen alle drie bovenstaande taken vervullen. In grotere bedrijven zal wellicht eerder worden gekozen voor een taakverdeling. De keuze ligt geheel bij de werkgever en werknemers. Zorg dat de BHV'ers in de door hen gevolgde opleiding worden voorbereid op het optreden bij incidenten die het gevolg zijn van algemene en specifieke retrisico's.</p> <p>In alle gevallen geldt dat de eigen werkgever ook dan BHV-verplichtingen houdt voor de alleen- of duowerkers en ervoor moet zorgen dat elke werknemer zo goed mogelijk zorg kan dragen voor zijn of haar veiligheid. Dat doet de eigen werkgever door te zorgen dat alleen- of duowerkers daarvoor voldoende opleiding of instructie gekregen hebben. De eisen waaraan allen- of duowerkers op het gebied van BHV moeten voldoen, moeten schriftelijk zijn vastgelegd.</p>
Kleine bedrijven zonder specifieke retrisico's	Basisopleiding BHV voor micro-organisaties Deze bestaat uit de volgende onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> • Niet-spoedeisende Eerste Hulp • Brandbestrijding 																		
Bedrijf met specifieke retrisico's	Basisopleidingen BHV																		
	• Niet-spoedeisende Eerste Hulp																		
	• Spoedeisende Eerste Hulp																		
	• Brandbestrijding																		
	• Ontruiming																		
	Aanvullende opleidingen afhankelijk van de specifieke risico's																		
	• BHV Adembescherming																		
	• BHV Bronbestrijding																		
	• BHV Eerste Hulp gevaarlijke stoffen																		
• BHV Procedure gevaarlijke stoffen																			
• Beheerder Brandmeldinstallatie																			
• Ploegleider BHV																			
• Coördinator/Hoofd BHV																			

Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak
5.16.3 De taken van de BHV zijn schriftelijk vastgelegd.	De taken van de BHV'ers en de eisen waaraan de BHV'ers moeten voldoen moeten schriftelijk zijn vastgelegd. Wettelijke basis: Arbo-wet artikel 15, Memorie van toelichting ... De taken van die bedrijfshulpverleners worden omschreven en er wordt bepaald aan welke eisen de bedrijfshulpverleners moeten voldoen.	De taken van de BHV en de eisen aan de BHV worden beschreven op instructiekaarten of in het BHV-plan. Op de cd-rom is een voorbeeld van een BHV-plan opgenomen. Het plan bevat onder meer een beschrijving van de relatie van de BHV-organisatie tot de restrisico's, de basisgegevens van het bedrijf, de BHV-organisatie, de BHV-materialen, instructies voor het personeel, procedures voor de BHV, instructiekaarten en plattegronden en registratie van opleiding en oefening.
5.16.4 De bedrijfshulpverlening beschikt over een passende uitrusting en middelen	Naast blusmiddelen en Eerste Hulp-middelen kunnen er afhankelijk van de situatie aanvullende middelen nodig zijn. Denk daarbij aan een middel om zich herkenbaar te maken als BHV'er: band om de arm of een vestje, alarmering- en communicatiemiddelen.	Bepaal op grond van de restrisico's over welke uitrusting en middelen de BHV moet beschikken.
5.16.5 De procedures voor alarmering van de BHV zijn bekend en liggen vast.	Een snelle en volledige alarmering is een voorwaarde voor een snelle inzet van de BHV. De wijze waarop de BHV wordt gealarmeerd verschilt per bedrijf: door te roepen, te bellen of via een semafoon of portofoon.	De alarmeringsprocedures worden beschreven op instructiekaarten of in het BHV-plan. In het BHV-plan op cd-rom zijn voorbeelden van alarmeringsprocedures opgenomen.
5.16.6 De procedures voor de inzet van de BHV liggen vast.	Een efficiënte BHV-inzet is alleen mogelijk als iedereen weet wat hem of haar te doen staat.	De inzetprocedures worden beschreven op instructiekaarten of in het BHV-plan. In het BHV-plan op cd-rom zijn voorbeelden van inzetprocedures opgenomen.
5.16.7 Er zijn maatregelen genomen om te zorgen dat de BHV'ers geoefend en getraind blijven.	Zorg dat de BHV in staat blijft haar taken op adequate wijze uit te voeren. Zorg dat u kunt aantonen dat de BHV geoefend en getraind is.	In het BHV-plan op de cd-rom zijn voorbeelden van oefeningen opgenomen.
5.16.8 De ontruimingsprocedure wordt geoefend.	De ontruimingsprocedure die op de instructiekaarten of in het BHV-plan staat wordt geoefend. Hiermee controleert u of de afspraken, zoals het verzamelen van alle medewerkers op de afgesproken plek, bekend zijn en of deze worden opgevolgd. Ook in een kleine winkel moet de ontruimingsprocedure worden geoefend met de medewerkers. Dat hoeft niet veel tijd te kosten.	Alle werknemers moeten weten wat de ontruimingsprocedures en vluchtwegen zijn in geval van een incident. Alle werknemers zijn wettelijk verplicht mee te werken aan de ontruimingsoefeningen. Op de cd-rom is een wegwijzer voor oefeningen opgenomen.

5. Bedrijfshulpverlening

5.17 Voorzieningen in noodsituaties

Algemene opmerking: de eisen waaraan de inrichting van werkplekken en voorzieningen in noodsituaties dienen te voldoen zijn beschreven in Het Arbeidsomstandighedenbesluit, het Besluit Brandveilige Bouwwerken en het Bouwbesluit. Voor zover mogelijk zijn de eisen verwoord in de toelichtingen op de verschillende beoordelingspunten.

Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak
5.17.1 Het aantal, de plaats en de afmetingen van de daartoe beschikbare vluchtwegen en nooduitgangen zijn afgestemd op het gebruik, de uitrusting en de afmetingen van de arbeidsplaatsen en op het maximum aantal werknemers en andere personen dat zich op deze plaatsen kan ophouden.	In het Besluit Brandveilig Gebruik Bouwwerken zijn de eisen waaraan de vluchtwegen en nooduitgangen moeten voldoen beschreven.	
5.17.2 Vluchtwegen en nooduitgangen zijn duidelijk aangegeven en zijn vrij toegankelijk.	Zonder dat er iets verschoven hoeft te worden of zonder dat er een sleutel gehaald hoeft te worden, kan de nooduitgang meteen geopend worden. De vluchtwegen, de deuren en poorten op het traject van de vluchtwegen alsmede de nooduitgangen zijn gemarkeerd door signalen.	Zorg dat vluchtwegen en nooduitgangen zijn voorzien van de juiste vluchtrouteaanduidingen en vrij van obstakels. Op de cd-rom is een voorbeeldplattegrond opgenomen.
5.17.3 De vluchtwegen en nooduitgangen zijn voorzien van noodverlichting.	De vluchtwegen en nooduitgangen die bij het uitvallen van de verlichting slecht zichtbaar zijn, zijn voorzien van een adequate noodverlichting. Zo'n noodverlichtingsinstallatie zorgt ervoor dat binnen enkele seconden na het wegvallen van de netspanning weer verlichting aanwezig is. Het doel van deze noodverlichtingseis is te waarborgen dat de in het bouwwerk aanwezige personen zich ook bij een calamiteit, zoals brand, voldoende kunnen blijven oriënteren, zodat zij het bouwwerk tijdig kunnen ontvluchten.	
5.17.4 Arbeidsplaatsen waar werknemers bij het uitvallen van het kunstlicht aan bijzondere gevaren zijn blootgesteld, zijn voorzien van adequate noodverlichting.	Indien noodverlichting niet mogelijk is, beschikken de werknemers over individuele verlichting.	
5.17.5 Er is een onderhoudscontract voor onderhoud van de noodverlichtingsinstallaties.	De noodverlichtingsinstallaties dienen ten minste eenmaal per jaar op een adequate wijze te worden gecontroleerd en onderhouden.	

Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak										
5.17.6 Bij grotere gebouwen is met een plattegrond aangegeven waar men zich bevindt en welke vluchtroutes gebruikt kunnen worden.	Op diverse plekken is goed zichtbaar een plattegrond opgehangen waar medewerkers kunnen zien waar ze nu zijn en waar in geval van nood de nooduitgangen zich bevinden. Er wordt een wenselijke looproute naar de uitgang aangegeven.	Zorg voor een of meer plattegronden waarop de vluchtroute is aangegeven. Op de cd-rom is een voorbeeldplattegrond opgenomen.										
5.17.7 Alle medewerkers kennen de vluchtroutes en nooduitgangen.	Dit geldt zowel voor de vaste werklocatie als voor de locatie waarop op dat moment gewerkt wordt. Doordat medewerkers zichzelf kunnen redden, kunnen de gevolgen bij calamiteiten beperkt blijven.	Geef het personeel voorlichting en instructie over de te volgen vluchtroutes en nooduitgangen in geval van nood.										
5.17.8 Het alarm of het noodsignaal is overal hoorbaar.	Als er met gehoorbescherming op wordt gewerkt, is het verstandig een ander type signaal te geven, bijvoorbeeld een lichtsignaal. In een kleinere winkel zal geen noodsignaal aanwezig zijn, tenzij er een brandmelder aanwezig is.	Spreek met het personeel af op welke wijze een noodsignaal kenbaar wordt gemaakt: door te roepen of met een alarmsignaal.										
5.17.9 Alle medewerkers weten welk nummer zij in geval van nood moeten bellen.	In kleinere bedrijven zal dat het nummer 1-1-2 zijn. Bij grotere bedrijven zal dat een intern alarmnummer zijn dat of op de telefoon vermeld staat of bij iedereen bekend is.	Zorg in ieder geval dat het personeel weet hoe zij moeten alarmeren.										
5.17.9 Er zijn voldoende en juiste blusmiddelen.	Welk blusmiddel het juiste is, is afhankelijk van de risico's in het bedrijf. Niet-automatische brandbestrijdingsmiddelen zijn gemakkelijk bereikbaar en gemakkelijk te bedienen.	<p>Bepaal op grond van de restrisico's welke soorten brand in het bedrijf kunnen optreden. Stem de keuze van de blusmiddelen hierop af.</p> <table border="1" data-bbox="1541 866 2119 1445"> <thead> <tr> <th data-bbox="1541 866 1742 901">Soort brand</th> <th data-bbox="1742 866 2119 901">Mogelijke blusmiddelen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1541 901 1742 1037">Brand met vaste stoffen</td> <td data-bbox="1742 901 2119 1037">Brandslanghaspel Sproeischuimblusser ABC-Poederblusser Blusdeken</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1541 1037 1742 1241">Brand met vloeistoffen</td> <td data-bbox="1742 1037 2119 1241">Sproeischuimblusser ABC of BC-Poederblusser Schuimblusser CO₂- (koolzuursneeuw)blusser Blusdeken</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1541 1241 1742 1345">Brand met gassen</td> <td data-bbox="1742 1241 2119 1345">ABC of BC-Poederblusser</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1541 1345 1742 1445">Brand met metalen</td> <td data-bbox="1742 1345 2119 1445">D-Poederblusser</td> </tr> </tbody> </table>	Soort brand	Mogelijke blusmiddelen	Brand met vaste stoffen	Brandslanghaspel Sproeischuimblusser ABC-Poederblusser Blusdeken	Brand met vloeistoffen	Sproeischuimblusser ABC of BC-Poederblusser Schuimblusser CO ₂ - (koolzuursneeuw)blusser Blusdeken	Brand met gassen	ABC of BC-Poederblusser	Brand met metalen	D-Poederblusser
Soort brand	Mogelijke blusmiddelen											
Brand met vaste stoffen	Brandslanghaspel Sproeischuimblusser ABC-Poederblusser Blusdeken											
Brand met vloeistoffen	Sproeischuimblusser ABC of BC-Poederblusser Schuimblusser CO ₂ - (koolzuursneeuw)blusser Blusdeken											
Brand met gassen	ABC of BC-Poederblusser											
Brand met metalen	D-Poederblusser											

Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak
5.17.10 De blusmiddelen zijn voorzien van de juiste signalering.	Het blusmiddel is duidelijk zichtbaar opgehangen of gemarkeerd met een pictogram als bedoeld in NEN 3011: 2004.	
5.17.11 Er is een onderhoudscontract met de leverancier van blusmiddelen.	Aanwezige blusapparaten dienen één keer per jaar te worden gecontroleerd op juiste werking.	Neem het onderhouden van de blusmiddelen op in een onderhoudsschema.
5.17.12 Er zijn op voldoende plekken Eerste Hulp-middelen aanwezig.	Welke Eerste Hulp-middelen de juiste zijn, is afhankelijk van de risico's in het bedrijf.	Bepaal op grond van de restrisico's welke ongevallen in het bedrijf kunnen optreden. Stem de keuze van de Eerste Hulp-middelen hierop af.
5.17.13 De Eerste Hulp-middelen zijn voorzien van de juiste signalering.	De Eerste Hulp-posten en de Eerste Hulp-uitrusting zijn voorzien van een doeltreffende veiligheid- en gezondheidssignalering.	
5.17.14 De Eerste Hulp-middelen worden regelmatig gecontroleerd op houdbaarheid en volledigheid.	Vul de Eerste Hulp-middelen na gebruik aan.	Neem het onderhouden van de Eerste Hulp-middelen op in een onderhoudsschema. Spreek af wie er verantwoordelijk is voor het beheer van de Eerste Hulp-middelen. Leg dit vast in het BHV-plan.
5.17.15 Op arbeidsplaatsen waar gevaar voor verdrinking bestaat zijn er in de directe nabijheid van water reddingsmiddelen beschikbaar.	Op arbeidsplaatsen waar gevaar voor verdrinking bestaat wordt dit gevaar zoveel mogelijk voorkomen en zijn doelmatige middelen (reddingsvest, reddingsboei, isolatiedeken) voor het redden van drenkelingen op een goed zichtbare plaats beschikbaar.	
5.17.16 Op arbeidsplaatsen waar gevaar voor verdrinking bestaat worden de reddingsmiddelen regelmatig gecontroleerd op volledigheid.		Neem het onderhouden van de reddingsmiddelen op in een onderhoudsschema. Spreek af wie er verantwoordelijk is voor het beheer van de Eerste Hulp-middelen. Leg dit vast in het BHV-plan.

Onderwerp: 10 Voorlichting

Beoordelingspunt	Toelichting op pagina inventarisatie	Oplossingsrichting in Plan van Aanpak
10.1 t/m 10.8 geen wijzigingen		
10.9 Medewerkers krijgen voorlichting en instructie over de wijze waarop de bedrijfshulpverlening is geregeld en over hoe te handelen bij een incident (ongeval, brand, ontruiming, ernstig en onmiddellijk gevaar)	Als medewerkers goed op de hoogte te zijn van de wijze waarop zij de bedrijfshulpverlening kunnen alarmeren, kan de BHV snel in actie komen. Wettelijk kader bij 10.9 Arbo-wet Artikel 8 Voorlichting en onderricht 1. De werkgever zorgt ervoor dat de werknemers doeltreffend worden ingelicht over de te verrichten werkzaamheden en de daaraan verbonden risico's, alsmede over de maatregelen die erop gericht zijn deze risico's te voorkomen of te beperken. Tevens zorgt de werkgever ervoor dat de werknemers doeltreffend worden ingelicht over de wijze waarop de deskundige bijstand, bedoeld in de artikelen 13, 14, 14a en 15, in zijn bedrijf of inrichting is georganiseerd.	Licht uw medewerkers voor over de taken en taakverdeling binnen de BHV. Zorg dat zij weten wie de BHV'ers zijn en hoe zij hen moeten alarmeren. Geef een instructie ook over hun eigen handelen bij een ongeval, brand of ontruiming, zodat letsel en schade kunnen worden beperkt.